

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

2007. gada 25.jūlijā

Nr. 91

(Prot. Nr.42, 4.§)

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr.1169/07/06/18a

Par SIA „Hansa Pharma” un SIA „Aura-Aptieka” ziņojumu par apvienošanos

Konkurences padome 18.05.2007. saņēma ziņojumu par SIA „Hansa Pharma” un SIA „Aura-Aptieka” apvienošanos (turpmāk – Ziņojums).

Iepazīstoties ar sniegto informāciju Konkurences padome secina, ka Ziņojums atbilst Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Noteikumi) noteiktajām prasībām un ir uzskatāms par pilnīgu no 18.05.2007.

25.05.2007. Konkurences padome SIA „Hansa Pharma” pilnvarotajam pārstāvim nosūtīja vēstuli Nr.1141, kurā informēja, ka par pilnīga Ziņojuma iesniegšanas datumu ir uzskatāms 18.05.2007.

13.06.2007. Konkurences padome pieņēma lēmumu Nr.63 par papildu izpētes uzsākšanu lietā.

SIA „Hansa Pharma” ir reģistrēta komercrēģistrā ar reģistrācijas Nr. 40003252167. Juridiskā adrese: Kleistu iela 24, Rīga, LV-1067.

SIA „Aura –Aptieka” 20.12.1996. ir reģistrēta komercrēģistrā ar Nr. 40003322233. Juridiskā adrese: Stirnu iela 39, Rīga, LV -1084.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. SIA „Hansa Pharma” darbības veidi saskaņā ar statūtiem ir farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība, aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, medicīnisko un ortopēdisko preču mazumtirdzniecība, u.c.

2001.gadā Tamro Corporation koncerns Latvijā sāka pakalpojumu sniegšanu mazumtirdzniecībā, iegādājoties aptieku SIA „Hansa Pharma” („Ģimenes aptiekas”).

SIA „Hansa Pharma” īsteno izšķirošo ietekmi vairākos meitas uzņēmumos: SIA „Evija Liepāja”, SIA „Baltijas aktivitāte”, SIA „Retējs 1”, SIA „Gaisma- Plus”, SIA „Sirova”, SIA „Jūrmalas aptieka”, SIA „Rozes aptieka”, SIA „Bulduru aptieka 1”, SIA „Aromalاتفarm”, SIA „RIELA”, SIA „Brasas aptieka”, SIA „Elta”, SIA „Kuldīgas Lielā aptieka”, SIA „Vecā aptieka”, SIA „Jēkabpils meža aptieka”, SIA „Aptieka Inčukalns”.

2. SIA „Aura -Aptieka” darbības veidi ir farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība un aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles.

SIA „Aura-Aptieka” ir reģistrēta viena aptiekas licence Rīgas pilsētā aptiekai „Aura -Aptieka”, adrese: Stirnu iela 39, Rīga; licences Nr.Ap-010/1.

3. Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto, tirgus dalībnieku apvienošanās ir „tāds stāvoklis, kad (..) viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (..) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem”.

(*). Tādējādi tiek veikta apvienošanās Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē. SIA „Biroju atbalsts”¹ pirms apvienošanās pieder visas SIA „Aura-Aptieka” parakstītās un apmaksātās daļas un balsstiesības, tās vienīgais dalībnieks ir E. Blumbergs.

(*).

4. Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikts, ka: „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16.pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu nosaka saskaņā ar Noteikumu IV sadaļu „Apgrozījuma aprēķināšana”.

Saskaņā ar 2006.gada pārskatu informāciju SIA „Hansa Pharma” neto apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*). SIA „Hansa Pharma” konsolidētais apgrozījums kopā ar meitas uzņēmumiem pa 2006.gadu bija LVL (*). Savukārt SIA „Aura-Aptieka” kopējais neto apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*). Līdz ar to apvienošanās dalībnieku apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*).

Konkurences padome secina, ka saskaņā ar Noteikumu 9. un 13.punktu, ir jāņem vērā apstākļi, ka SIA „Hansa Pharma” un SIA „Tamro”, izšķirošās ietekmes rezultātā, ietilpst vienā uzņēmumu grupā, un Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē ir viens tirgus dalībnieks. Konkurences padome ir konstatējusi, ka SIA „Hansa Pharma” ietilpst vienā grupā ar SIA „Tamro”, ņemot vērā to, ka SIA „Hansa Pharma” atrodas Tamro Corporation izšķirošā ietekmē. SIA „Tamro” pilnībā pieder AS Tamro Corporation. SIA „Hansa Pharma” pieder MediNord Oy, kas ir AS Tamro Corporation piederošs uzņēmums. SIA „Hansa Pharma” saistītais uzņēmums Latvijā, ņemot vērā tā piederību Tamro uzņēmumu grupai, ir arī SIA „OneMed”.

¹ (*)

Līdz ar to, aprēķinot tirgus dalībnieku kopējo apgrozījumu, ir jāņem vērā arī SIA „Tamro” un SIA “Tamro MedLab” apgrozījums. SIA „Tamro” apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*), bet SIA „OneMed” apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*).

Veicot galīgo kopējā apgrozījuma aprēķināšanu, atbilstoši Noteikumu 13.punktam, tas pārsniedz 25 miljonu latu sliekšni. Līdz ar to izpildās Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā paredzētais kritērijs un SIA „Hanza Pharma” pirms apvienošanās ir pienākums iesniegt Ziņojumu par apvienošanos Konkurences padomē.

5. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu, konkrētās preces tirgus, kurš tiek ietekmēts apvienošanās sakarā, ir zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus.

SIA „Hansa Pharma” Ziņojumā norāda, ka Konkurences padome savos pieņemtajos lēmumos attiecībā uz SIA „Hansa Pharma” apvienošanās paziņojumiem ir secinājusi, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus nosakāms attiecīgi tās pilsētas teritorijā, kurā reģistrētas aptiekas, kuras apvienošanās rezultātā nonāk SIA „Hansa Pharma” īpašumā un kontrolē. Ziņojumā atspoguļotās tirgus dalībnieku apvienošanās rezultātā tiek iegūta kontrole pār vienu aptieku Rīgas pilsētā.

Farmācijas likuma 36.panta otrā daļa un Ministru kabineta 03.03.2002. noteikumi Nr.102 „Aptieku un aptieku filiāļu izvietojuma kritēriji” nosaka pieļaujamo aptieku skaitu noteiktā administratīvā teritorijā vai apdzīvotajā vietā. Tā kā Rīgas pilsēta ir atsevišķa administratīvā teritorija, tad Konkurences padome uzskata, ka minēto teritoriju var izdalīt kā atsevišķu konkrēto ģeogrāfisko teritoriju konkrētajā lietā.

Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus tiek noteikts kā Rīgas pilsētas teritorija, ņemot vērā to, ka apvienošanās sakarā tiek iegādāta viena aptieka Rīgas pilsētā un šajā teritorijā piedāvājuma un pieprasījuma tendences, administratīvās un citas barjeras ir līdzīgas, kā arī konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir līdzvērtīgi visiem tirgus dalībniekiem. Konkurences padome secina, ka patērētāju rīcību, iegādājoties zāles, nosaka aptiekas pieejamības ērtums un tuvums. Zāļu iegāde notiek tajās vietās, kur norisinās patērētāju galvenās aktivitātes (mājas, darbavietas tuvums).

Ievērojot to, ka patērētājiem Rīgas pilsētā esošās aptiekas nav atzīstamas par aizvietojamām ar citās administratīvajās teritorijās esošajām aptiekām, tad Rīgas pilsētas teritorija ir uzskatāma par atsevišķu konkrēto ģeogrāfisko tirgu saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu.

Līdz ar to, pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 4.punktu, apvienošanās rezultātā ietekmētais konkrētais tirgus ir zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Rīgas pilsētas teritorijā.

6. Pavisam Rīgas pilsētā uz 07.04.2007. pēc Latvijas Republikas Veselības ministrijas mājas lapā publicētā Licencēto aptieku saraksta bija izsniegtas licences 296 aptiekām (ieskaitot slēgta tipa aptiekas un aptiekas, kuru darbība ir apturēta). No 296 aptiekām Rīgas pilsētā 282 ir vispārēja jeb atvērta tipa aptiekas. Uz lēmuma pieņemšanas brīdi aptiekas darbība ir apturēta 7 aptiekām Rīgas pilsētā.

Konkurences padome vadoties no iepriekš izvērtētajām lietām² secina, ka konkrētais tirgus ir nosakāms tikai no vispārēja jeb atvērta tipa aptiekām, neiekļaujot konkrētajā tirgū slēgta tipa aptiekas, jo slēgta tipa aptiekās ir aizliegts izplatīt medikamentus fiziskajām personām.

² Konkurences padomes 20.02.2006. lēmums Nr.7a (Prot.Nr.11, 6.§) lietā Nr.138/06/06/1 „Par SIA „Hansa Pharma” un SIA „Elta” ziņojumu par apvienošanos”; www.kp.gov.lv.

No 282 vispārēja jeb atvērta tipa aptiekām Rīgas pilsētā 29 (ieskaitot divas aptiekas, kuru darbība uz laiku ir apturēta) ir SIA „Hansa Pharma” īpašumā esošās vispārēja jeb atvērta tipa aptiekas ar zīmolu „Ģimenes aptiekas”.

Ziņojumā norādīts, ka apvienošanās dalībnieki nevar iesniegt precīzus datus par to kopējo tirgus daļu zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgū Rīgas pilsētā pēc apjoma un vienībās. Ziņojumā norādīts, ka apvienošanās dalībniekiem ir pamats uzskatīt, ka apvienošanās dalībnieku tirgus daļa konkrētajā tirgū, t.i., zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgū pēc apvienošanās nerasnējs dominējošā stāvokļa robežu (40%), līdz ar to SIA „Hansa Pharma” neradīsies un nenostiprināsies dominējošs stāvoklis konkrētajā tirgū, kā arī netiks būtiski samazināta konkurence zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgū.

Veicot papildu izpēti lietā, Konkurences padome ieguva ziņas par SIA „Hansa Pharma” aptuveno tirgus daļu konkrētajā tirgū.

04.06.2007. Konkurences padomes nosūtīja vēstuli Nr.1213 Zāļu valsts aģentūrai, lai iegūtu informāciju par kopējo zāļu realizācijas apgrozījumu Rīgas pilsētā un SIA „Hansa Pharma” zāļu realizācija apgrozījumu Rīgas pilsētā.

12.06.2007. Zāļu valsts aģentūras vēstulē Nr.4-4/528 sniegtā informācija liecina, ka minētai institūcijai nav iespējams atlasīt aptieku realizācijas apgrozījumus tikai Rīgas pilsētā, tādēļ Rīgas pilsētas aptieku dati par apgrozījumu ir iesniegti un atspoguļoti kopā ar attiecīgās aptiekas filiālēm.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Veselības ministrijas mājas lapā publicēto 07.04.2007. Licencēto aptieku sarakstu Rīgas pilsētas aptiekām ir piecas filiāles, kuras atrodas ārpus Rīgas pilsētas teritorijas.

Saskaņā ar 12.06.2007. Zāļu valsts aģentūras vēstulē Nr.4-4/528 sniegtajām ziņām Rīgas pilsētas un attiecīgo Rīgas pilsētu aptieku filiāļu kopējais zāļu realizācijas apgrozījums 2006.gadā bija LVL 62 647 212,19, savukārt SIA „Hansa Pharma” zāļu realizācijas apgrozījums Rīgas pilsētā 2006.gadā bija LVL 5 790 243,01. Saskaņā ar 22.06.2007. Zāļu valsts aģentūras vēstulē Nr.4-4/569 sniegto informāciju SIA „Aura - Aptieka” zāļu realizācijas apgrozījums 2006.gadā bija LVL 365 068,48.

Lai precizētu Zāļu valsts aģentūras sniegto informāciju, Konkurences padome nosūtīja informācijas pieprasījumus tām Rīgas pilsētas teritorijā esošajām komercsabiedrībām, kurām ir filiāles t.i., SIA „A Aptiekas”, SIA „Saules aptieka”, SIA „Orient Farmācija”, u.c. Izvērtējot saņemto informāciju un iegūtās ziņas no Zāļu valsts aģentūras tika secināts, ka SIA „Hansa Pharma” tirgus daļa konkrētajā tirgū 2006.gadā bija aptuveni (*) un apvienošanās gadījumā tā palielināsies par aptuveni (*). Nebūtisku neprecizitāti rada fakts, ka divas komercsabiedrības iesniedza informāciju par kopīgo apgrozījumu nevis zāļu realizācijas apgrozījumu.

Izvērtējot lietas apstākļus, Konkurences padome secina, ka apvienošanās rezultātā konkrētajā tirgū neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis un netiks būtiski samazināta konkurence.

Vienlaicīgi šajā lietā tika izvērtēts, kā minētā apvienošanās ietekmēs situāciju zāļu vairumtirdzniecības tirgū, t.i., vai šajā tirgū šīs apvienošanās rezultātā neradīsies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, vai arī būtiski netiks samazināta konkurence, jo pēc Zāļu valsts aģentūras mājas lapā pieejamās informācijas SIA „Tamro” tirgus daļa zāļu vairumtirdzniecības tirgū 2006.gada pirmajā pusgadā bija 25%. Tā kā apvienošanās rezultātā SIA „Tamro” tirgus daļas pieaugums minētajā konkrētajā tirgū būs nenozīmīgs, tad tas neietekmēs situāciju konkrētajā tirgū. Līdz ar to Konkurences padome secina, ka zāļu vairumtirdzniecības tirgū neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis un netiks būtiski samazināta konkurence.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otrās daļas 1.punktu un 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut SIA „Hansa Pharma” un SIA „Aura-Aptieka” apvienošanos, SIA „Hansa Pharma” iegūstot izšķirošu ietekmi SIA „Aura –Aptieka”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I. Jaunzeme

(*) - ierobežotas pieejamības informācija